

הדבר בידינו

איילת סקסטין

לא במקרה נקבעה קריאתה של פרשת ניצבים בסמיכות לראש השנה. אנו שומעים בה מפי משה רבנו על כוחה של התשובה:

"וְאַתָּה תָּשׁוּב וְשִׁמְעַתָּ בְּקוֹל ה' וְעָשִׂיתָ אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְךָ הַיּוֹם. וְהוֹתִירְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדָךְ, בְּפָרִי בְטָנְךָ וּבְפָרִי בְהִמְתָּךְ וּבְפָרִי אֲדַמְתָּךְ לְטֹבָה. כִּי יָשׁוּב ה' לְשׁוֹשׁ עֲלֶיךָ לְטוֹב כְּאֲשֶׁר-שָׁשׂ עַל-אַבְתְּיָךְ. כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ." (דברים ל:ח-י)

בספר התורה הזה. כי תשוב אל-ה' אלהיך בכל-לבבך ובכל-נפשך. (דברים ל:ח-י)

לאחר שמבא משה (בפרק כ"ט) על התגשמותן של הקללות שאותן שמענו בפרשת כי-תבוא, הוא מבהיר כי אין זה סוף הדרך. לא מכת גורל יש כאן, אלא אפשר לתקן את המצב, גם כשהכול נראה אבוד. אולם דבר זה תלוי בנו. הצעד הראשון צריך להיות שלנו: קודם כול "ואתה תשוב", ואחר כך יבואו צעדי גומלין מעם ה'.

ולא זו בלבד שהדבר נתון בידינו, בידי האדם ולא בידי שמים, אלא שהוא אף נתון לאחריותו של כל אחד ואחד. במעבר מפרק כ"ט לפרק ל' ישנו גם מעבר מלשון רבים ללשון יחיד: "ושבת עד-ה' אלהיך", "ואתה תשוב", "כי תשמע בקול ה' אלהיך" ועוד.

על סף הכניסה לארץ, מסביר משה לעם עוד פן של המציאות החדשה שאליה הם נכנסים: כשם שמעתה יחדלו להיות מובלים בדרך נס, לקבל מים מבאר פלאית, להיזון ממזון שמימי, ויתחילו לקיים חיים עצמאיים, כך עליהם לממש את העצמאות הזו גם בחייהם הרוחניים, כעם וכפרטים.

את המסר הזה מבטא משה במלים ברורות, באחד הנאומים הרהוטים ביותר בתנ"ך. שלא כנביאים אחרים, המדברים לעיתים קרובות במשלם, ברמזים, בעקיצות סרקסטיות, בלעג או בתחנונים, משה אומר דברים כהווייתם, שווים לכל נפש, נהירים כל כך עד שגם היום מסוגל דובר העברית הממוצע לקרוא ולהבין אותם כמעט כאילו נכתבו כאן ועכשיו. ואין זאת משום שמשה אינו מסוגל להתפייט – בפרשת האזינו ובפרשת וזאת הברכה נגלים בפנינו כישוריו המליציים בכל תפארתם.

אולם כאן שם הקב"ה בפיו דברים פשוטים וברורים, ואין איש יכול לומר כי לא הבין מה נדרש ממנו: "כי המצוה הזאת, אשר אנכי מצוה היום, לא-נפלאה היא ממך, ולא רחקה היא. לא בשמים היא, לאמר, 'מי יעלה-לנו השמימה ויקחה לנו, וישמענו אתה, ונעשנה'. ולא-מעבר לים היא, לאמר, 'מי יעבר-לנו אל-עבר הים ויקחה לנו, וישמענו אתה, ונעשנה'. כי-קרוב אליך הדבר מאד, בפיך ובלבבך, לעשותו" (דברים ל:יא-יד)

זה המסר הניתן לנו עם התקרבותנו לחתימת התורה: הנה התורה, כעת היא שלכם, קומו ועשו. וזה המסר הגלום בקביעת פרשה זו על סף הכניסה לשנה החדשה: בידינו התשובה, בידינו לשפר את מעשינו וכתוצאה מכך את מנת חלקנו, כל אחד כאחראי לעצמו וכאחראי לעם כולו.